«آرمان ملی» از دلایل مخالفت با بازگشت برندهای خارجی لوازم خانگی گزارش می‌کند:

بازار لوازم خانگی در انحصار

رشد تولید و گرانی برای استفاده حداکثری از بازار انحصاری

آرمان ملی- شهریار خدیوفرد: با تشدید تحریم‌های یک جانبه آمریکا و خروج اکثر شرکت‌های خارجی از بازار ایران راه برای یکه تازی برندهای داخلی آن هم در سایه نبود نظارت بر کیفیت و توزیع مهیا شد به گونه‌ای که قیمت لوازم خانگی با بهانه‌های مختلفی به ویژه رشد نرخ ارز افزایش چند برابری را تجربه کرد. البته در این بین بساط سورچرانی برای دلالان نیز فراهم شد و توانستند با استفاده از فضای مناسبی که تحت تاثیر تنوع و کیفیت بالای محصولات نسبت به برندهای خارجی ایجاد شده بود سهم ۳۰ درصدی بازار را از طریق قاچاق این محصولات در اختیار گیرند. حال پس از مذاکرات برجامی وین و سیگنال‌های مثبتی که در زمینه رفع تحریم‌ها و احتمال بازگشت شرکت‌های خارجی به گوش می‌رسد تولیدکنندگان لوازم خانگی برای از دست ندادن بازار ۷۰ درصدی خواستار جلوگیری از حضور برندهای خارجی شده‌اند که در زمان تحریم منافع کل خود را فدای بازار ایران نکرده‌اند.

البته فارغ از بهانه‌هایی که در زمینه ممـــانعت از بازگشت برندهای خارجی وجود دارد افزایش قیمت ۲۰ تا ۳۰ درصدی قیمت‌ها به همراه رشد تا دو برابری در برخی از محصولات آن هم در شرایطی که مواد اولیه با حداقل ۲۰ درصد کمتر از نرخ جهانی به تولیدکنندگان پایین دستی عرضه می‌شود و نرخ ارز نیز روند کاهشی داشته موضوعی است که این شائبه را که بازار لوازم خانگی نیز همچون بازار خودرو در انحصار گروهی خاص گرفته را تقویت می‌کند. موضوعی که متولیان این حوزه با استفاده از اظهارات ناسیونالیسمی و گرفتن انگشت اتهامی به سوی خبرنگاران به عنوان حامیان واردات سعی در دادن آدرس اشتباه دارند. اما آنچه مسلم است بازاری که ۳۰ درصد آن به قاچاق لوازم خانگی تعلق دارد که مصرف کنندگان با وجود نبود ضمانت و گرانی حاضر به خرید هستند نشان می‌دهد تولیدکنندگان به جای صرف هزینه‌های گزاف برای تداوم انحصار بهتر است با افزایش کیفیت و تنوع در بازاری رقابتی سهم خود را افزایش دهند.

افزایش قیمت در چند نوبت

دو سال پیش زمانی که شرکت‌های کره‌ای به دلیل تحریم‌ها، بازار پر سود ایران را ترک کردند، کسی تصور نمی‌کرد که برندهای داخلی در کمتر از دوسال بتوانند بازار را به دست بگیرند و سهم ۳۰ درصدی خود را ارتقا دهند. در این مدت سلطه به بازار لوازم خانگی در حالی صورت گرفته که برندهای داخلی توانستند در بازار انحصاری به تنهایی بتازند و بازار را به دست بگیرند، به طوری که در مدت دو سال اخیر قیمت‌ها ۲۰۰ تا ۳۰۰ درصد افزایش یافته‌است. شرکت‌های تولیدی با سوءاستفاده از نبود رقیب در بازار ظرف یک سال گذشته چندین بار قیمت‌های خود را افزایش دادند و این افزایش قیمت‌ها تا حدی بود که صدای رئیس جمهور نیز درآمد و خواستار نظارت بر این بازار شد البته این دستور هم تنها مدت زمانی کوتاه موثر بود و مجدد شاهد یکه تازی تولیدکنندگان لوازم خانگی در بازار بوده این موضوعی که آخرین بار در اردیبهشت امسال رقم خورد و در حالیکه نرخ ارز روند کاهشی به خود گرفته بود تحت عنوان رشد نرخ تورم و افزایش دستمزدها قیمت لوازم خانگی مجدد افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی را تجربه کرد. اکبر پازوکی، رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی تهران در این رابطه می‌گوید: فروش لوازم خانگی در راکدترین حالت خود به سر می‌برد و قدرت خرید مردم به صفر رسیده است، ولی انجمن تولیدکنندگان همین‌طور قیمت لـــوازم خانگـــی را بالا می‌برد. وی می‌گوید: وقتی ۷۰ درصد مواد اولیه در داخل کشور تولید می‌شود و قیمت دلار هم پایین آمده دلیلی برای افزایش قیمت محصولات وجود ندارد. یخچالی که سال ۹۶، ۱/۵ میلیون تومان بود الان ۳۰ میلیون فروخته می‌شود، در حالی که حقوق کارگر خیلی کم افزایش پیدا کرده است. اما در حالیکه تولیدکنندگان لوازم خانگی بر طبل انحصارطلبی می‌نوازند اخباری از بازگشت برند کره‌ای به ایران خبر می‌دهد. در این رابطه محمد طحانپور رئیس اتحادیه لوازم خانگی می‌گوید: هیأت مدیره شرکت تولیدی داخلی پس از انجام مذاکرات متعدد موفق شد تا موافقت شرکت بین‌المللی LG را برای انتقال تکنولوژی روز دنیا به ایران کسب کرده و در فاز اول اقدام به توسعه و راه‌اندازی کارخانه تولید یخچال فریزر تحت برند تجاری این شرکت کره‌ای در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان استان کرمان کند. به گفته طحان‌پور با موافقت این شرکت کره‌ای درباره انتقال تکنولوژی به ایران، کارخانه جدید در فضایی به مساحت ۷۰ هزار متر مربع احداث می‌شود که ظرفیت تولید این کارخانه بیش از ۱۵۰ هزار دستگاه انواع یخچال، فریزر و ساید بای ساید در منطقه ویژه اقتصادی سیرجان استان کرمان است و قرار است با توسعه بیشتر، ظرفیت تولید سالانه خود را به بیش از ۳۰۰ هزار در سال برساند و زمینه اشتغال برای ۵۰۰ نفر در این کارخانه فراهم شود. این خبر از آن جهت حائز اهمیت است که برخلاف جوسازی تولیدکنندگان داخلی و محکوم کردن بازگشت برندهای کره‌ای به ایران خبر سرمایه گذاری این شرکت‌ها نشان می‌دهد که وزارت صمت این بار قصد ندارد همچون خودرو بازار انحصاری را به شرکت‌های داخلی تقدیم کند.

سهم ۳۰ درصدی قاچاق از بازار

در رابطه با دلایل افزایش تولید همگام با رشد قیمت‌ها و همچنین عدم تمایل تولیدکنندگان داخلی برای بازگشت برندهای خارجی حمیدرضا غزنوی سخنگوی انجمن تولیدکنندگان لوازم خانگی در گفت‌وگو با «آرمان ملی» با پرسش اینکه آیا «طرح این موضوع و تهیه گزارش با سفارش افراد خاصی صورت گرفته» پس از اعلام پاسخ منفی از سوی خبرنگار می‌گوید: موضوع افزایش تولید با رشد قیمت متفاوت است، چراکه افزایش تولید بر اساس نیاز بازار صورت گرفته اما افزایش قیمت در ابتدای سال و با در نظر گرفتن شاخصه‌های تورمی و همچنین افزایش دستمزدها انجام شده است. وی در ادامه به گرانی مواد اولیه اشاره کرد و گفت: مواد اولیه که از بورس کالا خریداری می شود به‌رغم اختلاف ۲۰ درصدی که باید با نرخ جهانی داشته باشد به واسطه محاسبه با نرخ روز ارز غالبا بیش از قیمت‌های جهانی به دست تولید کننده می‌رسد بنابراین چاره‌ای جز افزایش قیمت وجود ندارد. وی در پاسخ به اینکه آیا عدم تمایل تولیدکنندگان به بازگشت برندهای خارجی ناشی از انحصار ایجاد شده در بازار نیست گفت: «به نظر می‌رسد سئوالات شما با جهت گیری خاصی مطرح می‌شود» اما چرا باید شرکت‌هایی که در زمان تحریم ایران را ترک کرده‌اند باز هم بتوانند از بازار نفه ببرند و قطعا این بازار باید در اختیار تولیدکنندگان داخلی قرار گیرد که در زمان تحریم‌ها نسبت به ادامه تولید و ارتقای کیفیت اقدام کرده اند. غزنوی در پاسخ به اینکه در زمان تحریم حتی شرکت های چینی هم ایران را ترک کرده اند گفت: خیر شرکت های چینی و روسی در ایران باقی ماندند. سخنگوی انجمن تولیدکنندگان لوازم خانگی در پاسخ به اینکه هم اکنون برندهای خارجی در قالب قاچاق به کشور وارد می‌شوند که نشان دهنده وجود تقاضا نسبت به این برندها است بنابراین نباید جلوی حق انتخاب مصرف کننده را گرفت، گفت: هم اکنون قاچاق سهم ۳۰ درصـــدی در بـــازار دارد و ۷۰ درصد از بازار در اختیار تولیدکننده داخلی است اما در زمان حضور برندهای خارجی سهم محصولات داخلی تنها ۳۰ درصد بود. این فعال حوزه لوازم خانگی گفت: قطعا باید با قاچاق برخورد کرد و دولت نیز با تعیین استانداردهای سختگیرانه و لزوم افزایش کیفیت نسبت به جلوگیری از واردات محصولات خارجی اقدام کند. نمی‌توان در شرایطی که کشورهای خارجی بازار خود را در مقابل ورود محصولات کشورهای دیگر بسته‌اند و بالغ بر ۱۵۰۰ تولید کننده داخلی به فعالیت مشغولند اجازه داد بازار کشور در اختیار برندهای آنها قرار گیرد. اظهارات سخنگوی انجمن تولیدکنندگان لوازم خانگی مبنی بر عدم امکان واردات محصولات لوازم خانگی به کشورهای تولیدکننده در حالی مطرح می‌شود که بررسی‌ها نشان می‌دهد در بازار کشوری مثل کره تمامی محصولات تولیدی شرکت‌های بزرگ جهانی وجود دارد و اگر مصرف کنندگان این کشور استفاده از محصولات داخلی را ترجیح می‌دهند به دلیل کیفیت بالا و امکان حق انتخابی است که بدون اجبار دارند. از سوی دیگر بررسی‌ها از بازار بورس کالا نیز حاکی از رعایت نرخ از سوی شرکت‌های فولادی بوده که این موضوع خود به چالشی برای این شرکت‌ها تبدیل شده است. آنچه مسلم است حضور رقبای قدرتمند آن هم در شرایط قیمتی مناسب کفه ترازو را به نفع این برندها سنگین خواهد کرد اما راه حل آن حفظ انحصار و محرومیت مصرف کننده از کالای با کیفیت نیست و تولیدکنندگانی که بارها از رقابت پذیری و کیفیت بالای محصولات خود سخن گفته‌اند نباید نگرانی به لحاظ حضور رقبا داشته باشند.

خروج سرمایه از بازار مسکن به دنبال رکود تورمی

آرمان ملی: مالکانی که تا چند هفته قبل در تردید برای عرضه املاک خود به سر می‌بردند زمان فعلی را مقطع خروج از بازار مسکن می‌دانند. از هفته پایانی اردیبهشت به بعد حجم عرضه در بازار مسکن ۴۶ درصد افزایش یافته و قیمت‌های پیشنهادی ۱۰ درصد کاهش پیدا کرده است. سامانه کیلید درصد تغییرات تعداد آگهی‌های هفته اول خرداد و هفته آخر اردیبهشت را بررسی کرده که نشان می‌دهد تمایل برای فروش مسکن در تهران نسبت به دو هفته قبل از آن ۴۶ درصد رشد داشته است. حجم عرضه در مناطق جنوبی در مقایسه با نقاط شمالی از رشد بیشتری برخوردار بوده است، به طوری که در بعضی مناطق مثل منطقه ۱۴ تمـــایل برای فـــروش ۲۱۴ درصد، منطقـــه ۲۲ بـــالـــغ بر ۱۹۶ درصد، منطقه ۱۳ به میزان ۱۹۱ درصـــد و منطقه ۱۲ بالغ بر ۱۶۰ درصد رشد نشان مـــی‌دهـــد. در مناطق ۱ تا ۶ نیز تعداد آگهی‌های ثـــبت شـــده به ترتیب ۶، ۲۷، ۱۳، ۱۰۴، ۲۰ و ۴۶ درصد افزایش یافته است. درصد تغییرات قیمت متر مربع آگهی‌های هفته اول خرداد و هفته آخر اردیبهشت نسبت به دو هفته قبل از آن هم از کاهش ۱۰ درصدی قیمتهای پیشنهادی حکایت دارد. شاخص قیمت کل نیز نشان می دهد که نرخهای پیشنهادی برای واحدهای مسکونی ۱۳ درصد کاهش یافته است. بر اســـاس آمار مذکور، میانگین قیمت پیشنهادی هر متر مربع واحد مسکونی شهر تهران طی دو هفـــته از ۴۹.۴ میلیون تومان به ۴۴.۴ میلیون تومان کاهش یافته است. قیمت کل هم که تا پیش از این ۶.۸ میلیارد تومان بوده به ۵.۹ میلیارد تومان رسیده است. بیشترین افت قیمت هر متر مربع به ترتیب در مناطق ۱۰، ۴، ۵، ۲۲ و ۹ دیده می‌شود. نکته قابل توجه اینکه مناطق ۱۰، ۴ و ۵ در اردیبهشت ماه امسال به ترتیب رتبه‌های دوم، سوم و اول را در تعداد معاملات شهر تهران به خود اختصاص دادند. این شاخص بر اساس میانگین وزن‌دار ارایه شده و تعداد معاملات مناطق در فرمول کیلید لحاظ می‌شود. به طور مثال ممکن است شاخص قیمت در یک منطقه که تعداد آگهی‌های آن اندک است با رشد قابل توجهی مواجه باشد. بنابراین در محاسبه شاخص کل، سهم کمتری به منطقه مورد نظر اختصاص می‌یابد و تاثیر پایین‌تری در آمار نسبت به یک منطقه پرآگهی خواهد داشت. از طرف دیگر قیمت‌های پیشنهادی در مـــواردی بـــیـــش از ۳۰ درصد بالاتر از نرخ‌های قطعی است. به طور مثال در حالی که قیمت هر متر مربع مسکن در منطقه ۱ براساس معاملات اردیبهشت ماه ۶۰ میلیون تومان اعلام شده، نرخ‌های پیشنهادی ۷۹ میلیون تومان است. در منطقه ۲ قیمت قطعی ۴۵.۸ میلیون تومان و نرخ‌های پیشنهادی ۶۴ میلیون تومان در هر متر مربع است. این نشان می‌دهد که عمده معاملات در واحدهای دارای قیمت مناسب انجام می‌شود. غلبه انتظارات کاهشی در بازار مسکن شهر تهران ناشی از در پیش بودن انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰، امیدواری به احیای برجام و ثبات بازارهای موازی به رکود معاملات ملک منجر شده است. اردیبهشت امسال فقط ۳ هزار و ۹۳۸ فقره معامله مسکن در شهر تهـــران منعقـــد شد که از افت ۶۵ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل حکایت دارد. در دو ماهه ابتدای امسال نیز معاملات نسبت به سال قبل ۵۲ درصد کاهش یافته است.

کوتـــاه

برق ۴۹ سازمان دولتی قطع شد

آرمان ملی: به دنبـــال افـــزایش دمای هوا، شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ امروز چهارشنبه؛ ۱۲ خردادماه نیز با هدف جلوگیری از بروز خاموشی در شبکه برق این کلانشهر، بـــرق ۴۹ اداره پرمصـــرف را در پایـــتخـــت، قطع کرد. حسین صبوری، مدیرعامل این شرکت از ساختمان‌های متعلق به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شرکت ملی فولاد ایران، مرکز آمار سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور استخدامی کشور، بانک پارسیان، بانک ملی ایران و دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان برخی از اداراتی که امروز مشمول قطع برق شده اند نام برد و افزود: از آنجا که بر اساس پیش بینی‌های سازمان هواشناسی طی روزهای آتی، انتظار افزایش بیشتر دمای هوا را داریم ضروری است تمامی مشترکان، حداکثر صرفه‌جویی ممکن را در مصرف برق به عمل آورند. او همچنین با بیان اینکه در ادامه برخورد با ادارات پرمصرف، امروز نیز برق ۴۹ دستگاه اجرایی در تهران قطع شد، گفت: مهمترین کمکی که مشترکان بخش خانگی می‌توانند به ما در تأمین برق کنند خودداری از استفاده همزمان از وسایل برقی پرمصرف به ویژه در ساعات ۱۲ تا ۱۸ است.

وام ۱۰۰ میلیون تومانی مسکن روستایی ابلاغ شد

آرمان ملی: اسحـــاق جهـــانگیری، معاون اول رئیس جمهور مصوبه هیات وزیران درباره تسهیلات مسکن روستایی را به وزارت راه و شهرسازی، سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ابلاغ کرد. بر اساس این مصوبه بانک مرکزی مکلف است نسبت به تعیین بانک‌های عامل و سهمیه هر کدام برای بهسازی و نوسازی ۲۰۰ هزار واحد مسکونی روستایی، حاشیه شهرها و شهرهای زیر ۲۵ هزار نفر اقدام کند. نوع ضمانت این تسهیلات، سفته زنجیره‌ای تعیین شده است. سقف تسهیلات مذکور در سال جاری، ۱۰۰ میلیون تومان و دوره بازپرداخت آن ۲۰ ساله خواهد بود. بر اساس مصوبه مذکور، تسهیلات مسکن روستایی به صورت یارانه‌ای و با نرخ پنج درصد است؛ سازمان برنامه و بودجه نیز مکلف خواهد شد مابه‌التفاوت این نرخ سود را با نرخ سود تسهیلات مصوب شورای پول و اعتبار که در حال حاضر ۱۸ درصد است، از محل بودجه سنواتی به بانک مرکزی بازپرداخت کند. بنیاد مسکن نیز مکلف به همکاری با بانک مرکزی در زمینه تعیین سهمیه هر استان مبنی بر تعداد واحدهای مسکونی مشمول دریافت این تسهیلات در آن استان، شده است.

روسیه شریک سیاسی است نه تجاری!

ایلنا: شعیب بهمن، کارشناس ارشد مسائل روسیه در مورد روند تجاری ایران و روسیه اظهار کرد: روابط تجاری ایران و روسیه ابعاد و وجوه مختلفی دارد، یک بخش از این موضوع به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف تجاری، زیرساخت‌ها و فناوری‌ها در ایران ارتباط پیدا می‌کند. پروژه‌های نیروگاهی یا همکاری‌هایی که دو کشور در حوزه صنایع دفاعی دارند از همین دست هستند. این بعد از روابط ایران و روسیه در سال‌های گذشته به صورت مستمر در سطح نسبتا خوبی بین دو کشور ادامه داشته است. او افزود: یک بخش دیگر از روابط و تعاملات اقتصادی دو جانبه در بعد کالا است. تجارت در حوزه مبادلات کالا در سال‌های گذشته در روابط ایران و روسیه چندان پررنگ نبوده، کمااینکه طبق آمار تجاری دو کشور در یک یا دو دهه گذشته، تعاملات بین دو کشور سالانه کمتر دو میلیارد دلار بوده که رقم بسیار کمی است. بهمن تصریح کرد: البته این بدان معنا نیست که دو کشور قابلیت‌ها و ظرفیت‌های توسعه روابط اقتصادی را ندارند بلکه به دلایل مختلف از جمله عدم شناخت صحیح از بازارهای یکدیگر، تمایل بخشی از مدیران در هر دو کشور به غرب، شکل نگرفتن مبادلات بانکی و مالی و فشارها و تحریم‌ها غربی‌ها به هر دو طرف، مبادلات تجاری قوی بین دو کشور شکل نگرفته است.

رشد ۱۰۰ درصدی پروازهای عبوری از آسمان ایران

ایرنا: شـــرکت فـــرودگاه‌ها و هوانوردی ایران اعلام کرد: پروازهای عبوری از فراز کشور در فروردین ماه امسال حدود ۱۰۰ درصد نسبت به ماه مشابه سـال گذشته افزایش داشته است. براساس آماری که گروه آمار و اطلاعات هوانوردی شرکت فرودگاه‌ها و هـــوانـــوردی ایران منتشر کرده است پروازهای عبوری از آسمان ایران رشد چشمگیری داشته اما عدد و رقمی در این گزارش آورده نشده است. براساس این گزارش در فروردین سال ۱۴۰۰، در مجموع ۲۵ هزار و ۲۷۱ نشست و برخاست در فرودگاه‌های تحت مالکیت این شرکت انجام شده است که یک میلیون و ۹۲۳هزار و ۵۲۶ مسافر و ۱۹ میلیون و ۴۳۶ هزار و ۶۳۷ کیلوگرم بار با استفاده از این پروازها جابه‌جا شده‌اند. آمار نشست و برخاست نسبت به ماه اسفند ۲ درصد کاهش داشته است، اما نسبت به فروردین ۱۳۹۹، ۱۰۰ درصد رشد داشته است. در این ماه فرودگاه مهرآباد با ۹ هزار و ۵۱۱ نشست و برخاست و جابجایی ۷۴۸ هزار و ۳۲۹ مسافر صدرنشین فرودگاه‌های کشور است و ۳۲.۰۵ درصد کل پروازها در این فرودگاه انجام شده است. پس از آن فرودگاه مشهد با جابه‌جایی ۳۱۱ هزار و ۷۱۶ مسافر و فرودگاه کیش (که در مالکیت منطقه آزاد کیش است) با جابجایی ۲۷۶ هزار و ۹۰۸ مسافر در رتبه‌های دوم و سوم ایستاده‌اند.

یـــادداشـــت

توزیع ناعادلانه یارانه‌های پنهان در اقتصاد ایران

جواد سلیمان‌پور
کارشناس انرژی

بسیاری از کشورهای دنیـا با اهداف مختلفی به سمتی حرکت می‌کنند که بر روی کالاهای مختلف به مردم خود یارانه پرداخت کنند. مثلا گاهی اوقات برای حمایت از یک صنعتی به آن یارانه داده می‌شود، گاهی اوقات برای حمایت از یک قشر ضعیف جامعه، یارانه پرداخت می‌شود. پس اعطای یارانه در همه کشورها مرسوم است اما نوع و جنس یارانه و شیوه و گستره پرداخت آن با مدل ایران کاملا تفاوت دارد. مثلا در کشورهای خارجی گاها این یارانه‌ها از جنس تخفیف‌های مالیاتی و گمرکی هستند. حتی در بعضی کشورها موضوعی به نام «یارانه منفی» مطرح است، یعنی عوارض‌هایی که به دلایل مختلف مثل ایجاد آلودگی زیست‌محیطی گرفته می‌شود تحت عنوان یارانه منفی نامگذاری شده است. اما برخی کشورها مثل ایران به سمت پرداخت یارانه مستقیم حرکت کرده‌اند که در این مدل منابع مالی مستقیم به حساب مردم واریز می‌شود. البته در ایران یارانه‌ها به دو دسته کلی «یارانه‌های مستقیم» و «یارانه‌های غیرمستقیم» تقسیم می‌شود. به بیان دیگر در این حالت دولت قیمت کالاها را اصلاح کرده و افزایش می‌دهد و ما به ازای افزایش قیمت به برخی دهک‌هایی پایین جامعه که معیشت‌شان تحت تاثیرِ افزایش قیمت‌ها آسیب می‌بینند، یارانه مستقیم پرداخت می‌کند. این یارانه مستقیم هم می‌تواند در قالب پول، سهمیه و ... باشد. اما درباره یارانه غیرمستقیم، دولت هنگام عرضه برخی خدمات و کالا به مردم بر روی قیمت آنها تخفیف می‌دهد. یعنی در این روش پولی به حساب مردم واریز نمی‌شود، ولی همینکه پول کمتری برای عرضه کالا و خدمات از آنها گرفته می‌شود، به نوعی یارانه محسوب می‌شود. مثلا در حال حاضر قیمت بنزین در داخل کشـــور لیتـــری ۱۵۰۰ تومان است، درحالیکه قیمت جهانی این محصول لیتری ۵۰۰۰ تومان است. پس دولت در فروش داخلی این محصول (بنزین) به میزان ۳۵۰۰ تومان برای هر لیتر به مردم یارانه غیرمستقیم می‌دهد که این یارانه بعضا با نام «یارانه پنهان» نیز در رسانه‌ها مطرح می‌شود. درباره یارانه‌های غیرمستقیم یا پنهان، وقتی قیمت یارانه‌ای برای یک کالا اطلاق می‌شود، موضوع نظام توزیع و انتقال یارانه به دهک‌های مختلف جامعه اهمیت بالایی پیدا می‌کند. اگر نظام توزیع در پرداخت یارانه‌های پنهان یک نظام ناقصی باشد، آن یارانه به جامعه هدفی که برای حمایت توسط دولت انتخاب شده است نمی‌رسد. به بیان دیگر اگر نظام حکمرانی کشور در حوزه پرداختِ یارانه دچار مشکل باشد، توزیع یارانه بین دهک‌های مختلفِ ناعادلانه خواهد بود. یعنی به دهک‌های پردرآمد یارانه بیشتری می‌رسد و دهک‌های کم‌درآمد یارانه کمتری دریافت می‌کنند، درحالی که اتفاقا باید برعکس باشد. پس نخستین مشکل و چالش در یک اقتصاد یارانه‌ای، توزیع ناعادلانه یارانه‌های پنهان در یک سازوکار حکمرانی معیوب است. مشکل بعدی این است که وقتی از زنجیره ارزش یک کالا، قیمت واقعی آن را حذف کنید. با این اقدام بسیاری از فرآیندهایی که در آن زنجیره با منابع مالی و قیمت واقعی معنا پیدا می‌کنند دیگر اجرایی نمی‌شوند، زیرا در این حالت گردش مالی شرکت‌ها کاهش می‌یابد و منابع مالی لازم برای اقداماتی نظیر افزایش ظرفیت یا بهره‌وری یا بهینه‌سازی وجود ندارد. به طور کلی سیاست پرداختِ یارانه یک سیاست موقت است. یعنی وقتی شما قیمت‌ها را قدمِ به قدم واقعی می‌کنید، تا وقتی که این اصلاح قیمت باعث بهبود اقتصاد صنایع و رونق تولید و فضای کسب و کار شود یک تاخیر زمانی وجود دارد. در این بازه زمانی صرفا هزینه‌های مردم افزایش یافته است ولی مثلا تحت تاثیر بهبود کسب و کار هنوز برای آنها شغلی ایجاد نشده که در این افزایش قیمت‌ها، درآمدهایشان نیز افزایش یابد. پس در این بازه زمانی موقت، دولت موظف است که مابه‌التفاوت افزایش قیمت‌ها را به مردم یارانه بدهد. البته این یک مثال ساده برای فهم دقیق‌تر قضیه بود و جزئیات این کار پیچیدگی‌های بالایی دارد. پس سیاست پرداخت یارانه یک سیاست موقت است اما متاسفانه در کشور ایران به یک سیاست بلندمدت و دائمی تبدیل شده است. مثلا در سایر کشورها برای اینکه از یک صنعت خاص یا قشر خاصی حمایت شود، برای مدت زمانی کوتاهی به آن‌ها یارانه داده می‌شود، ولی متاسفانه در کشور ما کاملا داستان وارونه است.

نیـــم نگـــاه

کاهش ۴۷ درصدی ورودی آب به سدها

آرمان ملی: آخرین گزارش وضعیت سدهای بزرگ کشور تا یکم خرداد ۱۴۰۰ نشان می‌دهد، ورودی آب از ابتدای سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تاکنون برابر با ۲۵ میلیارد و ۲۹۰ میلیون مترمکعب بوده که نشان از کاهش ۴۷ درصدی ورودی سدهای کشور نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد. در سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ از مجموع ظرفیت ۵۰.۵ میلیارد مترمکعبی مخازن سدها، حدود ۲۸ میلیارد و ۸۱۰ میلیون مترمکعب، معادل ۵۷ درصد مخازن پر شده است. بر این اساس، به تبع روند کاهشی بارش‌ها و افزایش گرای هوا، حجم ورودی آب از ابتدای سال آبی ۱۴۰۰-۹۹ تاکنون برابر با ۲۵ میـــلیـــارد و ۲۹۰ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال آبی قبل از آن (۴۷ میلیارد و ۵۸۰ میلیون مترمکعب)، بیانگر کاهش ۴۷ درصدی ورودی آب به مخازن سدهای کشور است. این گزارش حاکی است، آخرین وضعیت سدهای کشور نشان می‌دهد که افزایش دمای زودرس کار خود را انجـــام داده و میـــزان ذخایر آب در مخـــزن ســـدها به ۲۸ میـــلیـــارد و ۸۱۰ میلیون مترمکعب رسیده که در مقایسه با ســـال آبـــی ۹۹-۹۸ (۳۹ میلیارد و ۶۸۰ میلیون مترمکعب) ۲۷ درصد کاهش دارد. بر اساس این آمار، به تبع میزان ورودی به سدهای کشور، خروجی آب از سدها نیز با کاهش مواجه بوده و تا این مدت ۲۳ میلیارد و ۶۳۰ میلیون مترمکعب خروجی آب از سدهای کشور صورت گرفته، به‌گونه‌ای که در مقایسه با مدت مشابه سال آبی قبل، از کاهش ۳۵ درصدی برخوردار بوده است. این درحالی است که میزان مصرف آب در کلان شهر تهران در ۱۰ خرداد به سه میلیارد و ۵۴۳ میلیون متر مکعب رسید.